

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1836. 19. Novbr.



47^{ta} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Pehterburgés. Latweeschu draugs jau zittâ gaddâ (1832, 30 l.) irr stahstijis pah'r teem jaun-isdohmateem ugguns-ratteem, ar fo pa dselses gram bahm brihnum' ahtri, ir bes sirgeem, warr braukt. To brihd' gan ne zerejam, ka tahdi wehl muhsu laikôs arri Kreewu semmê nahktu redsami. Bet raug', schinni gaddâ, 6tâ Nowember-deenâ, ne zik tah't no Pehterburgés, jau pirmureisi ar teem sahze braukt. Brauze schoreis, tik par prohwi, 4 werstes ween, no Reisera pils, fo sauz Zarskoje-felo, lihds Reisera dahrsam Pawlowskê, un tik lehnâm ween, ka 12 minutes bija zellâ. — Laudim, kas leelâ pulkâ bija faskrehjuschi, eefahkumâ brihnum' sweschi isfkattijahs, kad schee leeli ratti, ar to faklu wehderâ un to skurstinu is jumta, us reis no few pascheem sahze kustetees un skreet, few wehl 5 smaggas karretees, kurreu katrai lihds 50 zilweki bija eefschâ, itt weegli wilkdami pakkat. Bet tik nomannijis, ka ratti arri weegli bija wal-dami, drihs ikkats kahroja lihds braukt.

Zurpatt, kâ muhsu lassitajeem gan jau no 13tas lappas buhs sinnams, dsihwo gohdigs opzihrs pee kam-missijes, Latweetis no dsimtes, Pehter Jan-now ar wahrdu; tas tai masai Latweeschu draudsei Pehterburgê gluschi par at-balsti, winnas ustizzams basnizas-pehrminderis buhdams un winnu arri pats ar tahm waijadsigahm dseefnu-grahmatahm apdahwinadams. Schis gohda-wihrs Wellanes draudse Widsemme irr dsimnis, un taggad muhsu grahmatinas, fo sauzam: "Deewa wahrdu mihtotajeem," tik lohti irr eemihlojis, ka no katras leek peez gabbalus suhtih't us sawu dsimtent, lai tur isdalla winnas arri zitteem Latweescheem, kas paschi ne janda few tahs sagahdaht, un lai tahs paleek arri scheem par tikpatt leelu dwehfeles eepreezinaschanu, kâ winnam effoht. Arri pah'r to winsch gahdajis, ka tur to "Latweeschu draugu" dabbu lassih't. — Deems lai tew, gohda wihrs, wissu, fo tu saweem nabbageem brahteem labbu darri, at-makfa ar sawu swehtibu! --

Is Nihges. 11tâ Oktober tê Jehkab-basnizâ z. kandidah'ta-fungs Robert Eduard Irmer tikke eefwehtih'ts par Dohles draudses mahzitaju, un z. kandidah'ta-fungs Johann Friedrich Knieriem par Dikkeles mahzitaju. Deems lai nu schehligi abbeem jauneem dwehsetu ganneem palihds, ka winni tai kristigai

draudsei ilgaki par fwehtibu puhletohs un dshwotu, ne kà winnu preekschneeki, kas sakti wihri no schahs pafauls aigahje.

Is Minkenes pilsfehčas Baiëru walsti, Wahjsemme. Tur ne fenn daschi zilweki palikke ahrprachtâ, zaur leekahm bailehm no kohlerafehrgas. Arri augstu, ismahzitu kungu starpâ tahdi bija, kas tak labbi sinnaja, zik leelu skahdi zilwekeem pee meefas un dwehfeles zaur bailehm noteek.

Is Spahæru semmes. Pehrâ gaddâ teefas tur bija nospreeduschas, nekruhshus us preekschu tik no teem wihrischkeem ween nemt, kas wezzaki buhtu pah 18 gaddeem un laulibâ wehl ne eedewuschees. Schinni gaddâ atradde, ka drihs pa wissu semmi tahdi wihri wairs ne bija; jo puifchi, to spreedumu dabbujufchi sinnaht, ahtrumâ bija apprezzejufchees, un tà irr notizzis, ka pa weenu paschu walsti, kurrâ pawissam 70,000 dwehfeles dshwo, tik pa to weenu gaddu 10,595 pahri tikke laulati. — Sinnams, tas winneem ne fo ne palihdseja, jo nu arri laula teem wihreem irr ja-eet nekruhshdôs.

Te diwi nabbagi.

Pehterš. Nè, Mikkel, tur stahw diwi nabbadšini.

Mikkels. Woi diwi? — Zik weenu paschu ween redsu.

Peht. Skattees jel labbi! Irr diwi.

Mikk. Weens patš ween tur, un tas no ta augsta leekunga dahwanu luhdsahs.

Peht. Es jo faktu: tewim labbi buhs skattitees! Diwi nabbagi tur stahw.

Mikk. Eij prohjam, Pehter! schodeen atkal effi ehrmigs!

Peht. Woi arri tewim, Mikkel, schodeen migla preeksch azzim!

Mikk. Ko tu traks runna! — Woi tad trihs zilweki tur stahw? Kur tad treschais?

Peht. Ehrm! Kas tad runnais par treschu? Diwi tur stahw, un tee diwi irr nabbadšini.

Mikk. Nu tad tas kungs arri — —

Peht. Woi nu sahzi redseht? — Patš arri tà dohmaja.

Mikk. Bet fo tu tad ihsteni dohma?

Peht. Klau, Mikkel! fo dohma? zik reis par neddetu schim ubbagam faufa mais?

Mikk. Laikam ikdeenu.

Peht. Tà buhs! Bet kahdi swahrki tam rihtu, parihtu, un wehl zittas deenas buhs muggurâ?

Mikk. Nu! sinnams schahs, woi zittas luppataš.

Peht. Zik ilgi schè pat gan paliks?

Mikk. Us wakkaru atkal ees tahlak. Winsch zauru neddetu apfahrts staiga no weenahm mahjahm us ohtrahm. Winsch schurpu nahk gan drihs ikfwehdeenu. Pasihstu gan; winsch jo tas nabbags Wahrtinsch.

Peht. Ko dohma? woi arri schim kungam rihtu tahdas sfrandas buhs muggurâ, kahdas Wahrtinam schodeen?

Mikk. Ko nu muldi? Tam teescham sawu muhschu zitti swahrki naw bijufchi, kà tahdi brangi.

Peht. Nu tad winnam arri gan ikdeenas saws zeppeš buhs, fo ehst. Woi ne dohma, Mikkel?

Mikk. Kà nu nè? Un wairak gan buhs, ne kà weens ween!

Peht. Un tam tur klacht arri buhs sawa glahstite?

Mikk. Nu, sinnams?

Peht. Un tu wehl ne faproti, ka schis tahds pats nabbadinsch, kahds Mahrtinsch? —

Mikk. Woi man par nerru gribbi turreht? —

Peht. Wai tawu gruhtu galwu! — Kas schodeen par deenu?

Mikk. Nu; fwehdeena! To jau reds pee taweem sabhakeem!

Peht. Un pee tawa jauna zeppura, — un — pee galda gan arri tawas mahjas nomannihs, ka schodeen fwehdeena. — Woi naw? —

Mikk. Ka nu ne? — Schodeen zuhtu-gaku dabbujam un allu. Tad aismir-stam, ka zauru neddetu pee feena tik fuhri un gruhti effam strahdajuschi.

Peht. Gan redsu, ka tu preezajeas par to, ka mums fwehdeenas=drehbes, fwehdeenas=ehdeenas, fwehdeenas=duffeschana, un ka neddelas darbu pee ta warram aismirft. Nu tad tu gan dohma, ka ta irr nelaima, kad tas zilwekam naw, un kad to ne warr dabbuht?

Mikk. Nudeen! ta irr! Tapeh; man arri no wiffas firds schehl par to nabbagu Mahrtinu. Tam naw ne kas no ta, un tas sawu nelaimi ne reisi ne warr aismirft.

Peht. Un mannim tur klast tapat schehl par Mahrtina baggatu beedru, kas tur ar winnu runna. Tam jo arri naw ne kas no wiffa ta, par fo meh; fwehdeenas preezajamees; jo winnam tas irr ifdeenas. Tas arri ne warr duffeht; jo winsch ne fo naw strahdajis. — Woi schis taws zeppurs buhtu fwehdeenas=zeppurs, kad tu ifdeenas to walfatu? woi tawa duffeschana gan buhtu tahda falda fwehdeenas=duffeschana, kad tu ifdeenas ta duffetu?

Mikk. Ne, Pehter mihlais! nu tewi tapat faprotu!

Peht. Gan tu tuhlin buhtu warrejis nomanniht, ka mannas dohmas tahdas. — Laudis to par nelaimi fauz, kad zilwekam ifdeenas flikti klahjajs; bet ta irr tik pat leela nelaima, kad tam ifdeenas weenumehr labbi klahjajs.

Mikk. Nu, flawa Deewam par to, fo mums dewis un peemettis! — Un jums abbeem mihleem lautineem, kas tur stahwat, lai schelig; Deews arri palihds!

Peht. Sinnams: tam ja palihds, lai mas irr, tak tom kungam tur; jo meh; tam par labbu paschi ne fo ne spehjam darriht.

Mikk. Bet Mahrtinam! — Ko dohma? Tam gan kahdu lihgfimu fwehdeenu warram darriht. Woi naw? — Woidst, Mahrtin! nah; mums lihds; dohfin tewim fwehdeenu! —

C***n.

6ta mihkla.

Kas wiffu garu deenu eef, Kas ne irr wihrs, neds feewa arr'? —

Un tomehr paleef weena weet? Nu isteiz', kas to wiffu warr.

Kas riktigi proht skaitiht, mehroht,

D. Et — m. *)

Ko mahjijeas naw skohlâ fehdoht?

S l u d d i n a s c h a n a s.

1.) Arri nahkoshâ gaddâ Latweeschu lauschu draugs tapatt sawu zeltu stais gahs, ka lihds schim; ja tik tas Wiffuwaldigajs rakstijateem wehl dshwibu un wesselibu usturrehs, un dohs — lassitajus. — Ir ar sawahm grahmatinahm, fo fauz; Deewa wahrd u mihlotajeem, ne rimsim wis; zerresam, peh; trim neddelahm jau eefahkt ar ohtru fehju. Lai Deews, scheligajs, tad nu jel dohd labbu fehlu un — tahdu semmi, kas simtkahrtig; auglus isness. — Warr arri wehl pee mums dabbuht no pirmas fehjas.

H. T r e y.

Weggakajs mahzitajs pee Jahna basnijas Mihgâ.

*) Scho sibmiti drikketais zittkahrt appaksch teem trim stahsteem likt aismirfis: "Smeeklu stahstinsch," "Kristaps Kolumbus" un "Ar kahdu firds=drohschibu jauna meita zittus aiskargaja."

2.) Jan palikke gattawa pirmas fehjas dewita fauja no muhsu grahmatinahm, fo fauz: Deewa wahrdu mihlotajeem. Lassitajs atraddihš eefšhâ: I. Eſchetrus ſpreddikus un prohti: 1.) No Deewa walfſibas; 2.) Ea waldifchana ire no Deewa eejelta, muhsu laimibas deht; 3.) Muhsu zerriba, ka wiſſi, ka mirruſchi, gull un ka peſtitajs ſawa laikâ tohs atkal uſmohdinahš; un 4.) weenu, kaſ ſazzihš mitronu peeminneſchanaſ ſwehtdeenâ pahr Dahwida gotaſ dſeſmas etru lihds Grai un 12tu weetnu. II. No ſwehtigahm apdohmaſchanahm taſ ohtrais bars to wahrdu, fo taſ Deewa kalps Mahrtin Luteraſ, woi mahjâſ woi weefibâſ pee galba buhdamaſ, irr ſazzihš, un fo winna draugi par peeminneſchanu uſrakſijufchi, un prohti: par paſauli un par to Rungu Kriſtu.

3.) Birſchu un Sallaſ draudſeſ mahjtaiſ Lundberg Latweeſchu behrneem par labbu atkal leef drikkelt grahmatinu, ar to wirrakſtu: Pehteraſ, jaunſ weentuliſ. Eſchi grahmatina, gan driht tik leela kâ "Indriks no Dſulakalna," maſkaſ ar wiſſu wahtu 30 kap. ſudraba naudaſ un gattawa buhſ ap ſeemaſ ſwehtkeem. Wiſſch mihligi luhds wiſſuſ zeeniguſ mahjitajuſ Kurſemmê un Widſemmê lai ſawu draudſeſ behrnu wahrduſ ſalaſſa un uſrakſta, kaſ ſcho grahmatinu grihb pirkteeſ, un lai winnam ſinnu dohd, ziſ tahdu grahmatinu winneem buhſ ſagahdaht. Nihgê taſ grahmatu pahrdeweiſ Deubnerſkungs un Keelſelgawâ taſ gubernamenta grahmatuſ drikketaiſ Steffenhagenſkungs tohp luhgti, to paſchu darbu mahjitajam par mihleſtibu uſnemt. Kad grahmatina gattawa buhſ, tad tubliht ſinnu dohs zaur ſchahm lappahm, kur nauda jamakſa un grahmatina dabbujama. —

Sinna, ziſ naudaſ 17. Nowemberſmehn. deenâ 1836 eefſch Nihgeſ maſſaja par daſchahm prezzehm.

Par	Maſſaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.	Par	Maſſaja:	Sudr. naudâ. Rb. R.
1	pohru rudſu, 116 mahrzinuſ ſmaggu	1 25	1	pohdu (20 mahrzineem) waſſu	6 50
—	meeſchu, 100 mahrzin. ſmaggu	1 10	—	tabaka	— 65
—	kweeſchu, 128 mahrzin. ſmaggu	1 90	—	ſweeſta	2 —
—	auſu	— 75	—	dſeſeſ	— 65
—	ſirau	1 50	—	linnu, frohna	2 —
—	rupju rudſu = miltu	1 15	—	brakka	1 80
—	biſdeletu rudſu = miltu	1 60	—	kannepu	— 80
—	biſdeletu kweeſchu = miltu	2 20	—	ſchſihtu appinu	2 50
—	meeſchu = putrainu	1 50	—	neſchſihtu jeb prezzeſ appinu	1 50
—	eefala	1 15	—	muzzu ſilku, eglu muzzâ	6 75
—	linnu = ſehklaſ	3 —	—	laſdu muzzâ	7 —
—	kannepu = ſehklaſ	1 50	—	ſmalkaſ ſahlſ	4 —
1	wesumu ſeena, 30 pohduſ ſmaggu	2 75	—	rupjaſ baltas ſahlſ	4 50
barrotu	wehrſchu gaſku, pa pohdu	1 —	—	wahti brandwihna, puſſdegga	7 50
			—	—	— 9 50
			—	—	— 9 50

Weenu ſudraba rubli warreja dabbuht par 358½ kapeikeem warra naudaſ.

Lihds 16. Nowember pee Nihgeſ irr atnahkuſchi 1096 fuggi un aiſbraukufchi 1092.

Wrihw drikkelt. No juhrmallas = gubernementu augtaſ waldifchanaſ puſſeſ:

Dr. C. E. Napierſky.